

Brüssel, 5. juuni 2020
(OR. en)

8629/20

DEVGEN 75
ACP 45
RELEX 423
JEUN 48

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 5. juuni 2020

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 8342/20

Teema: Noored välistegevuses
– Nõukogu järelused (5. juuni 2020)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused (mis käsitlevad noori välistegevuses), mis kiideti heaks 5. juunil 2020 kirjaliku menetluse teel.

Noored välistegevuses**Nõukogu järeldused**

1. Nõukogu rõhutab, et noored on olulised muutuste elluviijad ning tähtsad partnerid Euroopa arengukonsensuse, kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kliimakokkuleppe rakendamisel, ning tunnistab nende loomingulist ja innovaatilist potentsiaali ja võimeid. Noortesse investeerimine ning noortega, noorte endi ja noorte heaks töötamine on ülimalt oluline, et ehitada üles tugevam, õiguspärasem, rahumeelsem ja demokraatlikum ühiskond, kus austatakse inimõigusi ja õigusriigi põhimõtet ning kus kedagi ei jäeta kõrvale. Nõukogu rõhutab, kui oluline on tagada noorte sisuline kaasamine ja aktiivne osalemine ühiskonna, majanduse ja poliitika kõigil tasanditel.
2. 2030. aastaks on maailma 15–24aastaste noorte arv kasvanud peaaegu 1,3 miljardini, mis on veidi üle 15% 8,5 miljardist, mis on maailma prognoositav rahvaarv. Praegu elab üle 60% maailma noortest Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnas. Kuigi noorte osakaal selles piirkonnas eeldatavasti väheneb, on see Sahara-taguses Aafrikas suurenemas; kui 2015. aastal oli seal noorte osakaal elanikkonnast 19%, siis eeldatakse, et 2030. aastal jõuab see selles piirkonnas 42%ni. 2055. aastaks on Sahara-taguse Aafrika noorte arv enam kui kahekordistunud. Hinnanguliselt saab järgmise 15 aasta jooksul tööeliseks umbes 375 miljonit Aafrika noort. Nõukogu rõhutab, et suured noorte põlvkonnad kujutavad endast väärtuslikku demograafilist dividendi, mis võib aidata kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele arengule.

3. Nõukogu tunnistab, et noored põlvkonnad seisavad liiga sageli silmitsi suurte probleemidega, sealhulgas vaesusega ning sotsiaal-majandusliku ja poliitilise tõrjutusega kõigil tasanditel. Noorte potentsiaali õõnestab ebapiisav juurdepääs kvaliteetsele formaalsele ja mitteformaalsele õppele, sealhulgas tehnilisele ja kutseharidusele ja -koolitusele ning kaugõppele, samuti ebapiisav ja ebavõrdne juurdepääs kvaliteetsetele tervishoiuteenustele, sealhulgas vaimse tervise ning seksuaal- ja reproduktiivtervishoiu teenustele. Noorte potentsiaali pärsvad ka varajased rasedused, inimväärsede töövõimaluste puudumine, madalad palgad ning kliimamuutuste tagajärjed, konfliktid ja ebastabiilsus, sundränne, inimkaubandus, inimõiguste rikkumised ja kuritarvitused ning demokraatia ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kahanemine. Need probleemid on sageli eriti suured noorte naiste ja tütarlaste, samuti puudega noorte ja kõigi diskrimineeritud rühmade, näiteks LGBTI-noorte jaoks. Nõukogu rõhutab, et inimväärsed töö- ja ettevõtlusvõimalused noorte jaoks on keskse tähtsusega, et aidata noored välja vaesusest või ebasoodsast tööolukorrast ning pakkuda neile stiimuleid võimaluste otsimiseks kohalikul tasandil.
4. COVID-19 pandeemia ja sellega seotud erakorraliste meetmete negatiivne mõju majandusele ja tööhõivele avaldab tõenäoliselt tõsist mõju noortele, eriti ebasoodsa taustaga noortele. Paljud riigid seisavad silmitsi haridusasutuste sulgemisega alates lasteaiast kuni ülikoolini ning selline haridusele juurdepääsu katkemine suurendab tõenäoliselt oskuste ebapiisavust ja hariduslõhet, sealhulgas noorte ebavõrdset juurdepääsu kaugõppele. Nõukogu on eriti mures COVID-19 pandeemia teisese mõju pärast noortele naistele ja tütarlastele ning selle pärast, kuidas see mõjutab nende pikaajalisemat sotsiaal-majanduslikku seisundit, nende inimõiguste järgimist ja tulevikuväljavaateid, suurendades veelgi soolist ebavõrdsust. Nagu iga kriisi puhul, mõjutab noori naisi ja tütarlapsi, sealhulgas puudega naisi ja tütarlapsi, lisaks kaitse puudumine seksuaalse, soolise ja koduvägivalla eest ning kahjulikud tavad, sealhulgas lapsega sõlmitud, varajased ja sundabielud ning naiste suguelundite moonutamine.

5. Nõukogu tunnistab noorte olulist ja positiivset panust jõupingutustesse, mida tehakse rahu ja julgeoleku säilitamiseks ja edendamiseks. Kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega 2250 (2015) ja 2419 (2018) rõhutab nõukogu vajadust kaasata noori aktiivselt – ilma igasuguse diskrimineerimiseta – jõupingutustesse, mille eesmärk on luua püsiv rahu, aidata kaasa õiglusele ja leppimisele ning võidelda vägivaldse äärmusluse vastu.
6. Nõukogu tuletab samuti meelde, et tervisliku keskkonna tagamine on väga oluline paljude kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks. Kliimamuutused, bioloogilise mitmekesisuse vähenemine, õhusaaste ja veenappus kujutavad endast suurt ohtu noorte tervisele ja sotsiaal-majanduslikule arengule, eelkõige arengumaades.
7. Nõukogu kutsub komisjoni ja kõrget esindajat üles tegema koostöös liikmesriikidega ning oma vastavate volituste ja pädevuse piires tööd koos noortega ja noorte heaks, samuti peaksid noored ise tegema tööd selleks, et:
- edendada ülemaailmset kodanikuaktiivsust noorte tõhustatud ülemaailmse hariduse, arenguhariduse ja teadlikkuse suurendamise teel, sealhulgas koolituste, noorsootöö ja teadlikkuse suurendamise kaudu inimõiguste, kestliku arengu ja hea valitsemistava valdkonnas, ning toetada noorte aktiivset osalemist ülemaailmsetele väljakutsetele reageerimises ja jõupingutustes ehitada kogu maailmas üles demokraatlikud, rahumeelsed, kaasavad, õiglased, sallivad, turvalised ja jätkusuutlikud ühiskonnad;
 - toetada noorte, eelkõige noorte naiste ja tütarlaste kaasamist ja osalemist kõigis jõupingutustes, mille eesmärk on ennetada konflikte ning luua ja säilitada rahu;
 - edendada kõikide noorte sisulist osalemist neid ja nende tulevikku mõjutavates poliitilistes, sotsiaalsetes ja majanduslikes otsustusprotsessides ning nende kaasamist neisse, ilma mis tahes alusel vahetegemise ja diskrimineerimiseta. Nõukogu peab oluliseks, et EL ja selle liikmesriigid integreeriks noorte ning eelkõige noorte naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamise küsimuse tulemuslikult poliitikasse partnerriikidega ja nendega peetavasse poliitilisse dialoogi, et toetada noori juhte ja noori inimõiguste kaitsjaid ning põlvkondadevahelist dialoogi ja algatusi;

- toetada jõupingutusi, mida teevad partnerriigid COVID-19 pandeemia teisese noortele avalduva mõju käsitlemisel;
- edendada võrdset juurdepääsu kaasavale ja kvaliteetsele haridusele, sealhulgas kõrgharidusele, tehnilisele ja kutseharidusele ja -koolitusele, kaugõppele ning formaalsele ja mitteformaalsele õppele;
- suurendada investeeringuid formaalse ja mitteformaalse hariduse, kaugõppe ning kutsehariduse ja -koolituse innovatsiooni, tagades selle kaasavuse ja õigluse, et suurendada kõigi noorte tööalast konkurentsivõimet, soodustada avatud, vaba ja turvalist juurdepääsu digitehnoloogiatele, teenustele ja ühenduvusele ning suurendada noorte digipädevust ja -kirjaoskust partnerriikides, muu hulgas eesmärgiga kaotada digitaalne lõhe riikide sees ja nende vahel;
- tugevdada noortevahetust ELi ja partnerriikide vahel, sealhulgas heade tavade vahetamist ning tuginedes sellistele olemasolevatele programmidele nagu „Erasmus+“, „Loov Euroopa“ ja Euroopa solidaarsuskorpus;
- edendada inimväärsede töökohtade ja ettevõtlusvõimaluste loomist kõigile noortele, sealhulgas vähemate võimalustega noortele, võttes arvesse erasektori ning parema investeerimis- ja ettevõtluskeskkonna põhjapanevat rolli ning pöörates erilist tähelepanu noorte oskuste nappusele vähim arenenud riikides ja Sahara-taguses Aafrikas;
- tugevdada kõigi inimõiguste, sealhulgas noorte sotsiaalsete ja tööõiguste kasutamist, muu hulgas edendades noorte inimväärsel töötasu ja noortesõbralikke tervishoiusüsteeme ning toetades jõupingutusi, millega kaotada laste tööjõu kasutamine ning kõik ärakasutamise ja kuritarvitamise vormid, sealhulgas inimkaubandus;

- edendada tütarlaste ja noorte naiste mõjuvõimu suurendamist ja võrdseid võimalusi, eelkõige toetades jõupingutusi, mis aitavad kaasa sellele, et ära hoida ja kaotada lapsega sõlmitud, varajased ja sundabielud, vältida varajasi rasedusi, tühistada diskrimineerivad reeglid ja tavad ning likvideerida kõik seksuaalse ja soolise vägivalla vormid; EL kohustub jätkuvalt edendama, kaitsma ja järgima kõiki inimõigusi ning rakendama täies ulatuses ja mõjusalt Pekingi tegevusprogrammi ning rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi ning nende läbivaatamiskonverentside tulemusi. Samuti on selles vallas ELi tähelepanu all endiselt seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused. Seda silmas pidades kinnitab EL taas oma kindlat tahet edendada, kaitsta ja järgida iga inimese õigust omada täielikku kontrolli ning otsustada vabalt ja vastutustundlikult oma seksuaalsuse ning seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud küsimuste üle ilma diskrimineerimise, sunni ja vägivallata. Lisaks rõhutab EL vajadust tagada üldine juurdepääs igakülgsale kvaliteetsele ja taskukohasele seksuaal- ja reproduktiivtervise alasele teabele ja haridusele, sealhulgas põhjalikule seksuaalkasvatusele, ning tervishoiuteenustele;
- edendada noorte juurdepääsu tervislikumale, toitvamale ja mitmekülgsemale toitumisele ning inimväärsatele töökohtadele, õiglasele töötasule, omandile, mikrokrediidile ja ettevõtluse rahastamisele, pöörates erilist tähelepanu noortele naistele ja tütarlastele;
- aidata kaotada kõik noorte naiste ja tütarlaste diskrimineerimise ja nende vastu suunatud vägivalla vormid, soolised stereotüübid ja negatiivsed sotsiaalsed normid, eelkõige julgustades noori mehi ja poisse täielikult osalema muutuste elluviijate ja kasusaajatena;
- käsitleda laste ja noorte, sealhulgas erivajadustega ja puudega laste ja noorte soo- ja vanusepõhiseid vajadusi ja õigusi ebakindlas olukorras, kriisi- ja konfliktiolukordades, humanitaarhädaolukordades ning seoses rände ja liikuvusega, hoides eelkõige tähelepanu keskmes kaitset, võrdset juurdepääsu tervishoiule ning kaasavale ja kvaliteetsele haridusele, toitva ja mitmekülgse toidu kättesaadavust ning relvastatud rühmituste ja jõududega varem seotud laste rehabilitatsiooni ja taasintegreerimist. Tegeleda tuleks ka võimaliku kahjuga, mida konflikti-, ebakindlad ja kriisiolukorrad võivad põhjustada noorte füüsilisele, vaimsele ja psühhosotsiaalsele seisundile;

- edendada noorte sisulist osalemist kliimastrateegiate väljatöötamises ja rakendamises.
8. Eeltoodule ja ELi noortestrategieale (2019–2027) tuginedes kutsub nõukogu komisjoni, kõrget esindajat ja liikmesriike üles töötama asjakohasel juhul välja sidus ja terviklik lähenemisviis noortele välistegevuses, mille eesmärk on kõigi asjaomaste poliitikate, programmide ja vahendite suurem vastastikune täiendavus ning millega tagatakse noorte sisuline kaasamine ELi poliitika ja meetmete kujundamisse.
 9. Lisaks kutsub nõukogu komisjoni üles koostama koostöös kõrge esindaja ja liikmesriikidega tegevuskava ja töötama välja asjakohased vahendid, millega tagada, et ELi välistegevus aitab kaasa noorte sisulisele ülemaailmsele kaasamisele kõigil tasanditel kõigis piirkondades.
-